

Politika rozvoja vidieka a lesníctvo

Konferencia spojená s diskusným fórom:

**PRV 2014 - 2020
PRIORITY NEŠTÁTNYCH LESOV**

24.03.2011 Zvolen

Jaroslav Šálka

Obsah

1. Politika rozvoja vidieka

- Definície

2. Lesnícka politika v rozvoji vidieka

- Postavenie
- Stratégie
- Nástroje

Politika rozvoja vidieka – fámy a mýty

- **PRV je výlučne poľnohospodárskou, možno pôdohospodárskou, teda sektorálnou (odvetvovou) politikou**
- **PRV je výlučne regionálnou politikou, teda distribučnou politikou**
- **PRV je výlučne politikou finančnej podpory zo zdrojov Európskej únie**

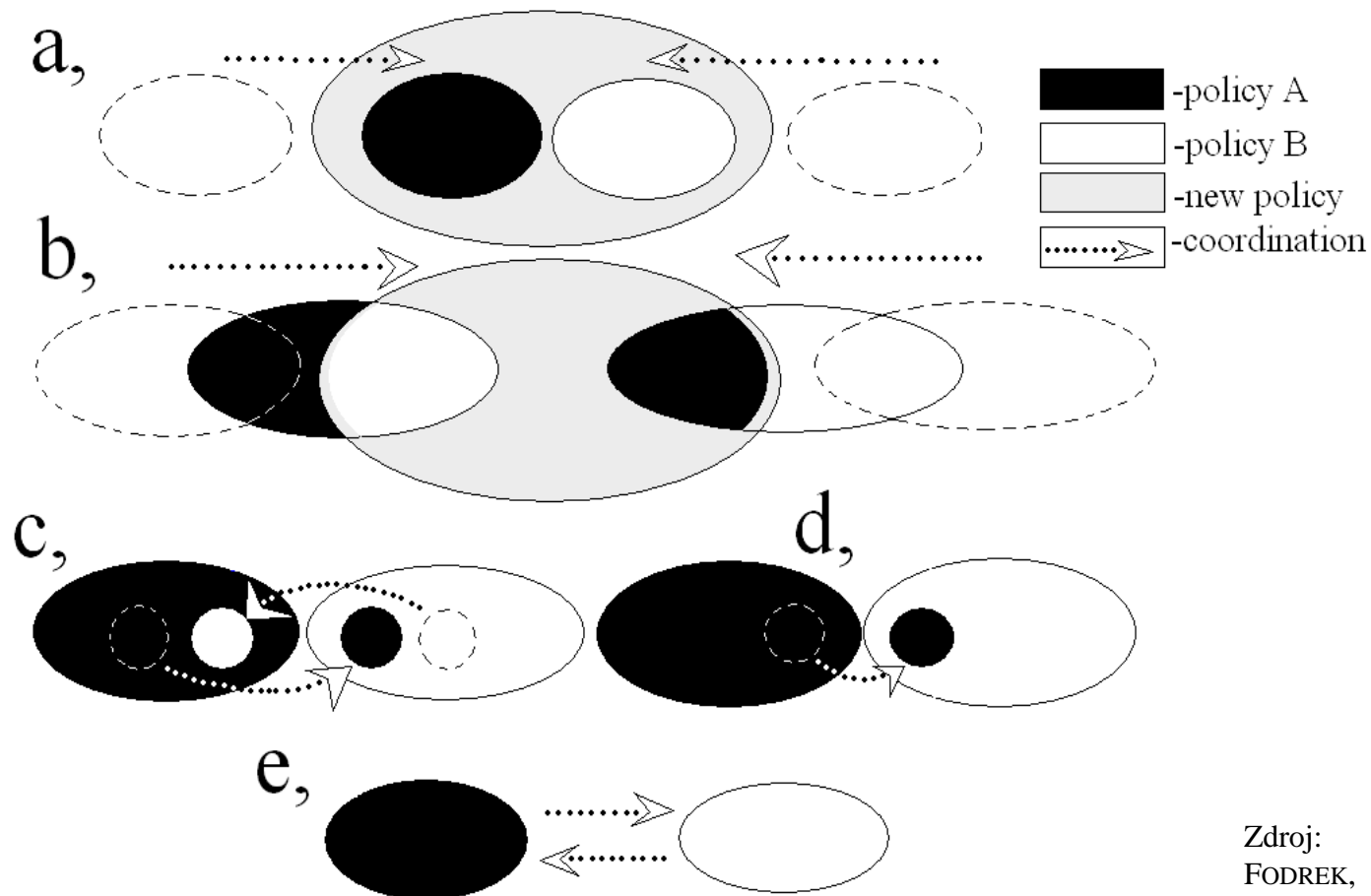

Politika rozvoja vidieka – pokus o definíciu podľa cieľov a opatrení

	Členenie okruhov hospodárskej politiky		
	Alokačná politika	Distribučná politika	Štrukturálna a odvetvová politika
Definícia	<p>externality, verejné statky, meritórne statky, tendencie ovládania trhu</p>	<p>prerozdeľovanie: interpersonálne, interteritorálne</p>	<p>ovplyvňovanie sektorovej štruktúry národného hospodárstva</p>
Politika rozvoja vidieka	<ul style="list-style-type: none"> •Pôdohospodársko-environmentálne opatrenia, ktoré slúžia na podporu poľnohospodárskych a lesníckych činností, ktoré chránia životné prostredie a zachovávajú charakter vidieka. •Prispievajú k trvalému obhospodarovaniu lesov, rozvoju lesníctva, udržiavaniu a zlepšovaniu lesných zdrojov a zväčšovaniu rozlohy lesov. •Podpora menej životaschopných oblastí (z dôvodu ich prírodných charakteristík) a v oblastiach s environmentálnymi obmedzeniami. 	<ul style="list-style-type: none"> •Podporovanie mladých farmárov v záujme revitalizácie vidieka a dosiahnutia žiadanej vekovej štruktúry vidieckych populácií. •Odborný výcvik, ktorý je zameraný na pracovné zručnosti, schopnosti farmárov a ostatných osôb v rámci sektora. •Skorý dôchodok, ktorý je zameraný na poskytnutie príjmu starším farmárom, ktorí sa rozhodli odstúpiť a ako podpora ich nahradenia farmármi, ktorí budú schopní zlepšiť situáciu v takomto podnikaní, alebo prípadne ako podpora zmeny využívania krajiny na nepoľnohospodárske využitie. •Napomáhanie sociálnej adaptácie a rozvoju vidieckych oblastí. 	<ul style="list-style-type: none"> •Investície do poľnohospodárskych a lesníckych firiem, čo prispieva k zvyšovaniu príjmov v pôdohospodárstve a k zlepšovaniu podmienok života, práce a produkcie. •Podpora zlepšovania spracovania a marketingu poľnohospodárskych a lesníckych produktov, čo vedie ku zvyšovaniu konkurencieschopnosti a pridanej hodnoty produktov cez racionalizáciu spracovateľských a marketingových techník.

Politika rozvoja vidieka – definícia podľa cieľov a opatrení

Zdroj:
FODREK,
KLEINSCHMIT,
ŠÁLKA 2011,
v tlači

Politika rozvoja vidieka – definícia podľa cieľov a opatrení

Politika rozvoja vidieka je nová integrovaná politika, ktorá vznikla čiastočnou integráciou:

- sektorových politík na základe pôdohospodárskeho rozvoja vidieckych oblastí a
 - teritoriálnych politík na základe priestorového rozvoja vidieckych oblastí,
 - s cieľom ekonomického, sociálneho a environmentálneho rozvoja vidieka.
-

Politika rozvoja vidieka – definícia podľa dimenzií politiky

Dimenzia politiky	Súčasná zmeny	Vyplývajúce problémy	Očakávané riešenie
Polity (inštitúcie, štruktúra politického systému)	Internacionalizácia Europeizácia Decentralizácia	Zvyšovanie komplexnosti politiky Strata suverenity národných štátov Zvyšovanie miery regionálnej a lokálnej autonómie	Viacúrovňové vládnutie

Politika rozvoja vidieka je typická viacúrovňovým vládnutím

Zdroj: ŠÁLKA 2009

Politika rozvoja vidieka – definícia podľa dimenzií politiky

Dimenzia politiky	Súčasná zmeny	Vyplývajúce problémy	Očakávané riešenie
Politics (politické procesy, vzťahy aktérov)	Zmena úlohy štátu Zvyšovanie úrovne medzisektorovosti verejnej politiky	Zvýšenie počtu involvovaných aktérov Tvorba sietí	Participácia Medzisektorová koordinácia Vedecká expertíza

Politika rozvoja vidieka je typická explicitne vyžadovaná participácia, medzisektorová koordinácia a vedecká expertíza

Zdroj: ŠÁLKA 2009

Politika rozvoja vidieka – definícia podľa dimenzií politiky

Dimenzia politiky	Súčasný zmeny	Vyplývajúce problémy	Očakávané riešenie
Policy (opatrenia verejnej politiky)	Deficity regulatívnych opatrení verejnej politiky Deficity hierarchickej koordinácie opatrení	Znížená legitímnosť opatrení verejnej politiky Znížená účinnosť a efektívnosť verejnej politiky	Nové nástroje verejnej politiky Mix typov koordinácie politiky Adaptívna a iteratívna tvorba politiky

Politika rozvoja vidieka využíva nové nástroje verejnej politiky, mix typov koordinácie politiky, adaptívnu a iteratívnu tvorbu politiky

Zdroj: ŠÁLKA 2009

Politika rozvoja vidieka – definícia podľa dimenzií politiky

Politika rozvoja vidieka je nová integrovaná politika využívajúca prvky new governance ako:

- viacúrovňové vládnutie, participácia, medzisektorová koordinácia, mix typov koordinácie politiky, adaptívna a iteratívna tvorba politiky, nové nástroje verejnej politiky, procesy učenia a vedecká expertízu
- na dosiahnutie cieľov, ktoré nemôžu byť splnené samostatne prostredníctvom jednotlivých odvetvových a prierezových politík
- so zvýšenou šancou prispieť k najvyšším úžitkom pre spoločnosť
- cez zabezpečenie lepšej účinnosti, ekonomickej efektívnosti, legitímnosti a akceptácie opatrení tejto verejnej politiky.

Lesníctvo v politike rozvoja vidieka

Stav lesného hospodárstva

- Podiel na lesného hospodárstva na HDP dlhodobo klesá
- Zamestnanosť v LH dlhodobo klesá
- Mzdy v LH stúpajú len pomaly a sú pod národným priemerom
- Inovačná a diverzifikačná schopnosť lesného hospodárstva sa zlepšuje ale je nízka
- Investície v LH zaznamenali veľký prepad a zotavujú sa len pomaly
- Stabilita trhov s drevom je negatívne ovplyvňovaná kalamitami

Opatrenia lesníckej politiky

- Národné opatrenia na dosiahnutie ekonomických cieľov v LH sú majú slabú účinnosť
- Neexistujú žiadne národné špecifické opatrenia na zohľadnenie sociálnych špecifík obyvateľstva spojeného s LH
- Národné kompenzačné mechanizmy na zabezpečovanie verejnoprospešných funkcií lesa sú často neúčinné
- Kooperácia za účasti LH na lokálnej úrovni pri riešení problémov vidieka je zatiaľ nízka

Zdroj: ŠÁLKA,
TRENČIANSKY
2004

Lesníctvo v politike rozvoja vidieka

- **Lesníctvo ako celok má k dispozícii dve základné stratégie na dosahovanie odvetvových cieľov v oblasti:**
 - zabezpečovanie multifunkčného lesného hospodárstva,
 - zlepšovania ekonomickej výkonnosti,
 - konkurencieschopnosti odvetvia,
 - ovplyvňovania zamestnanosti,
 - zabezpečovania ekonomickej stability
- **„RASTOVO ORIENTOVANÚ STRATÉGIU“**
- **„udržiavaciu stratégiu“.**

Zdroj: ŠÁLKA,
TRENČIANSKY
2004

Lesníctvo v politike rozvoja vidieka

- Tieto dve stratégie lesného hospodárstva sa pretavujú do týchto základných okruhov lesníckej odvetvovej politiky:
- **ovplyvňovanie podnikovej štruktúry v lesnom hospodárstve,**
- **podpora investícií a inovácií v lesných podnikoch,**
- **kompenzácie za verejno-prospešné funkcie,**
- **sociálna politika a politika zamestnanosti v lesnom hospodárstve,**
- **stabilizácia trhov s drevom.**

Zdroj: ŠÁLKA,
TRENČIANSKY
2004,
doplnené

Lesníctvo v politike rozvoja vidieka

Ovplyvňovanie podnikovej štruktúry v lesnom hospodárstve-združovanie:

- zvládnutie štrukturálnych nevýhod malolesa,
- zvyšovanie ekonomickej efektívnosti a konkurenčnej schopnosti lesných podnikov,
- zlepšenie dôchodkov z lesných majetkov,
- zabezpečenie riadneho obhospodarovania lesa.

Nástroje ovplyvňovanie podnikovej štruktúry:

- finančná podpora na investície, správne náklady a geometrické plány,
- regulatívne nástroje – arondácia,
- informačné nástroje.

Zdroj: ŠÁLKA,
TRENČIANSKY
2004

Lesníctvo v politike rozvoja vidieka

Nástroje a stratégie inovačnej a investičnej politiky v lesníctve:

- **podpora infraštruktúrnych investícií v LH**
- **podpora inštitúcií výskumu a vývoja** sa vytvárajú rámcové podmienky pre zavádzanie inovačných prvkov v podnikoch
- pomocou **ekonomických nástrojov** sa môže snažiť podporovať nové inovátorské investície a zavádzanie inovácií v lesných podnikoch alebo zakladanie nových podnikov
- pre **difúziu informácií o možnostiach inovácií** pre lesné podniky majú dôležitú úlohu v inovačnej politike informačné nástroje
- podpora vytvárania **tzv. inovačných sietí** medzi lesnými podnikmi a inštitúciami výskumu a vývoja
- vytváranie **inovačných klastrov** s podnikmi drevospracujúceho priemyslu, turistického priemyslu atď. alebo dodávateľskými podnikmi
- vytváranie **sietí** (MAS) s inými verejnými a súkromnými subjektmi

Kompenzácie za verejno-prospešné funkcie:

- Diverzifikácia kompenzačných mechanizmov
 - Súkromné nástroje
 - Zmiešané verejno-súkromné nástroje
 - Verejné nástroje

Zdroj:
KOVALČÍK ET
AL. 2011, v
tlači

Lesníctvo v politike rozvoja vidieka

Sociálna politika a politika zamestnanosti v lesnom hospodárstve:

- žiadne špeciálne programy v lesnom hospodárstve
- pokles zamestnanosti o 50% v lesnom hospodárstve
- negatívna sociálna situácia zamestnancov spojených s lesníctvom
- stratégia zapájania a špeciálne sociálne programy

Zdroj: ŠÁLKA,
TRENČIANSKY
2004

Lesníctvo v politike rozvoja vidieka

V lesnom hospodárstve je potreba stabilizácie na trhu s drevom vyvolaná prírodnými katastrofami (kalamitami), lebo prebytok ponuky dreva vyvoláva pokles cien:

- zlepšenie možností dlhodobého uskladnenia dreva (mokrú sklady...),
- finančne podporovaná infraštruktúra v lesných podnikoch,
- kompenzácie za zníženie substančnej hodnoty podniku.

Zdroj: ŠÁLKA,
TRENČIANSKY
2004

Ďakujem za pozornosť

www.ipoles.sk

